Utviklingstrekk

Hustadvika kommune

Hustadvika kommune har unike rekreasjons- og opplevelsesmuligheter. Kommunen ligger mellom to byer, Molde og Kristiansund, med handel og næring, flyplass og mulighet for felles arbeidsmarked. Kommunen har levende primærnæringer, og satser på blå og grønn matproduksjon. Innbyggere og besøkende kan oppleve flott natur og friluftsliv. Frivillig sektor er aktiv og bidrar til levende lokalmiljøer. Kommunen er rustet til å møte fremtiden og tilby innbyggerne tjenester med kvalitet. Her er nærhet til kyst og hav. Korte avstander, trygge veiforbindelser, og ingen avhengighet av ferjer. Her er få områder som er skred- og flomutsatte. Kommunesenter er i Elnesvågen med korte avstander til resten av kommunen

Utgangspunktet er godt, men Hustadvika kommune har likevel utfordringer som må møtes med aktiv innsats. Som de fleste kommuner i Norge har Hustadvika kommune trang økonomi med tøffe prioriteringer og det er mangel på kompetanse og arbeidskraft. Flere opplever å stå utenfor arbeids- og samfunnslivet. Helse og omsorgsbehovet øker, samtidig som fødselstallene flater ut. Vi har kort tid for kutt i klimagassutslippene, det er knapt med tilgang til energi, samtidig som vi skal sikre naturmangfoldet. Klimaendringer fører med seg økende risiko for kriser og uønskede hendelser, og vi må forberede og tilpasse samfunnet slik at hindrer alvorlige konsekvenser.

Befolkningsutvikling

Befolkningen har økt jevnt siden 1950-tallet. Positivt fødselsoverskudd og tilflytting har økt Hustadvika sin befolkning de fleste år. De årene der det har vært befolkningsnedgang skyldes dette negativ nettoinnflytting, altså at det er flere som flytter fra kommunen enn som flytter til kommunen. Befolkningsveksten består av fødselsoverskudd og netto tilflytting. For å få økt folkevekst er det først og fremst innvandring som får folketallet til å stige jevnt framover.

Siste tall fra SSB viser at Hustadvika kommune har 13 386 innbyggere (per 1. juli 2023).

Så langt i 2023 har innbyggertallet økt med 45 innbyggere. 3 nye innbyggere kommer av fødselsoverskudd, og 42 innbyggere kommer som nettoinnflytting til kommunen.

I løpet av det første halvåret i 2023 har 59 personer blitt født i Hustadvika, og 56 personer har dødd. Innvandringen har så langt vært på 44 personer, men 40 personer har utvandret i samme periode. Innenlands utflytting har så langt i 2023 vært på 209 personer, mens innflyttingen fra andre steder i Norge har vært på 247 personer.

Hustadvika kommune har som sagt positivt fødselsoverskudd, og slik har det vært i mange år. Likevel ser vi tendenser av lavere fødselsoverskudd de siste årene. I 2019 og 2020 ble det født henholdsvis 116 og 122 barn i Hustadvika kommune. Etter to år med lave fødselstall, så vi en økning i 2021. Da ble det født 146 barn i kommunen vår! Det ga kommunen et fødselsoverskudd på 21 personer.

I løpet av 2022 opplevde Hustadvika kommune oppgang i folketallet på 54 personer. Befolkningsveksten skyldes tilflytting. Netto tilflytting var på 62 personer i 2022. 565 flyttet inn, mens bare 503 flyttet ut fra kommunen. Året 2022 opplevde Hustadvika kommune for første gang fødselsunderskudd. I løpet av året ble det født 117 barn i Hustadvika og 124 personer døde, så da ble det fødselsunderskudd på 7 personer.

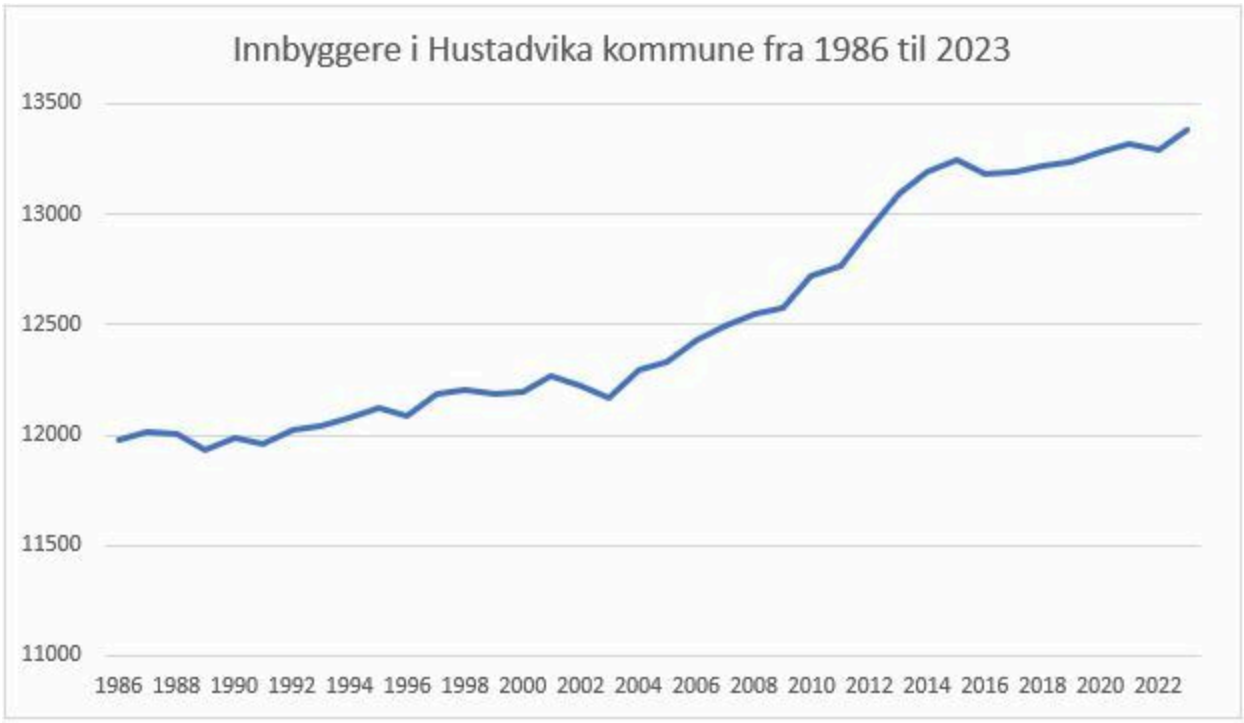
Innbyggere i Hustadvika kommune fra 1986 til 2023
13500
13000
12500
12000
11500
11000
1986 1988 1990 1992 1994 1996 1998 2000 2002 2004 2006 2008 2010 2012 2014 2016 2018 2020 2022

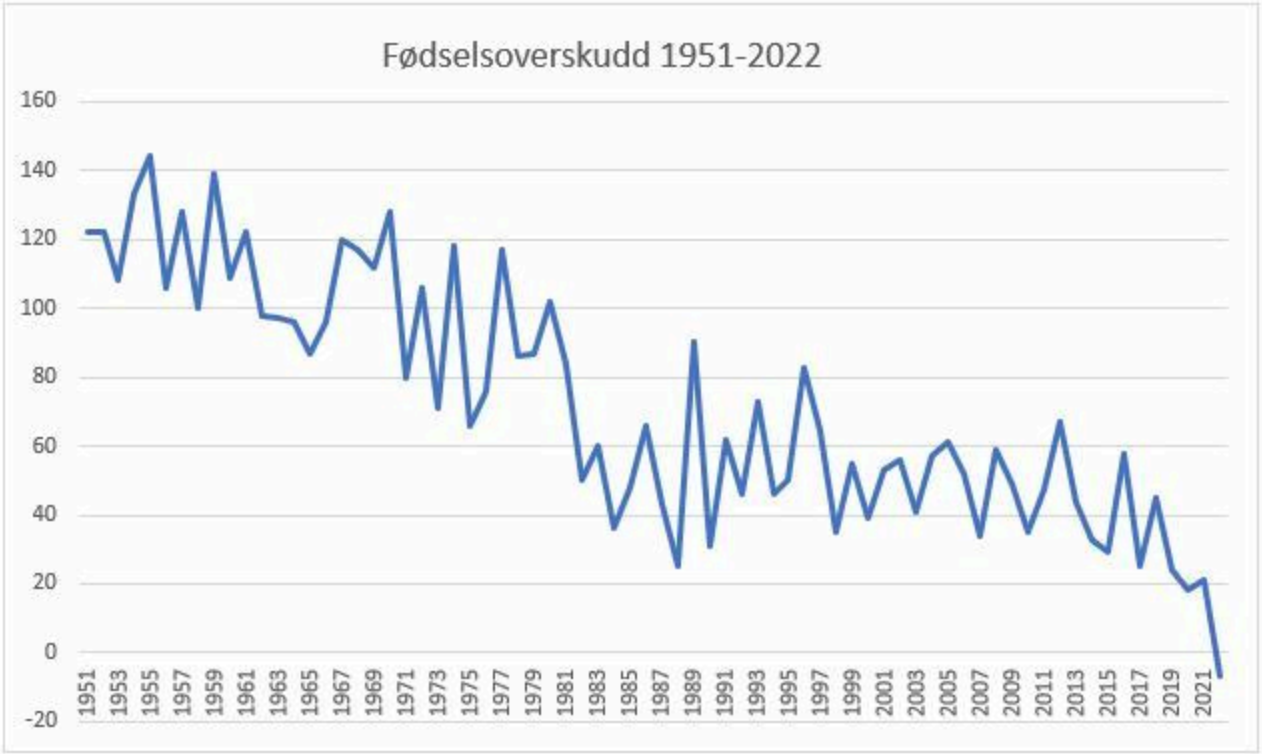
Fødselsoverskudd 1951-2022
160
140
120
100
80
60
40
20
0
-20
1951 1953 1955 1957 1959 1961 1963 1965 1967 1969 1971 1973 1975 1977 1979 1981 1983 1985 1987 1989 1991 1993 1995 1997 1999 2001 2003 2005 2007 2009 2011 2013 2015 2017 2019 2021

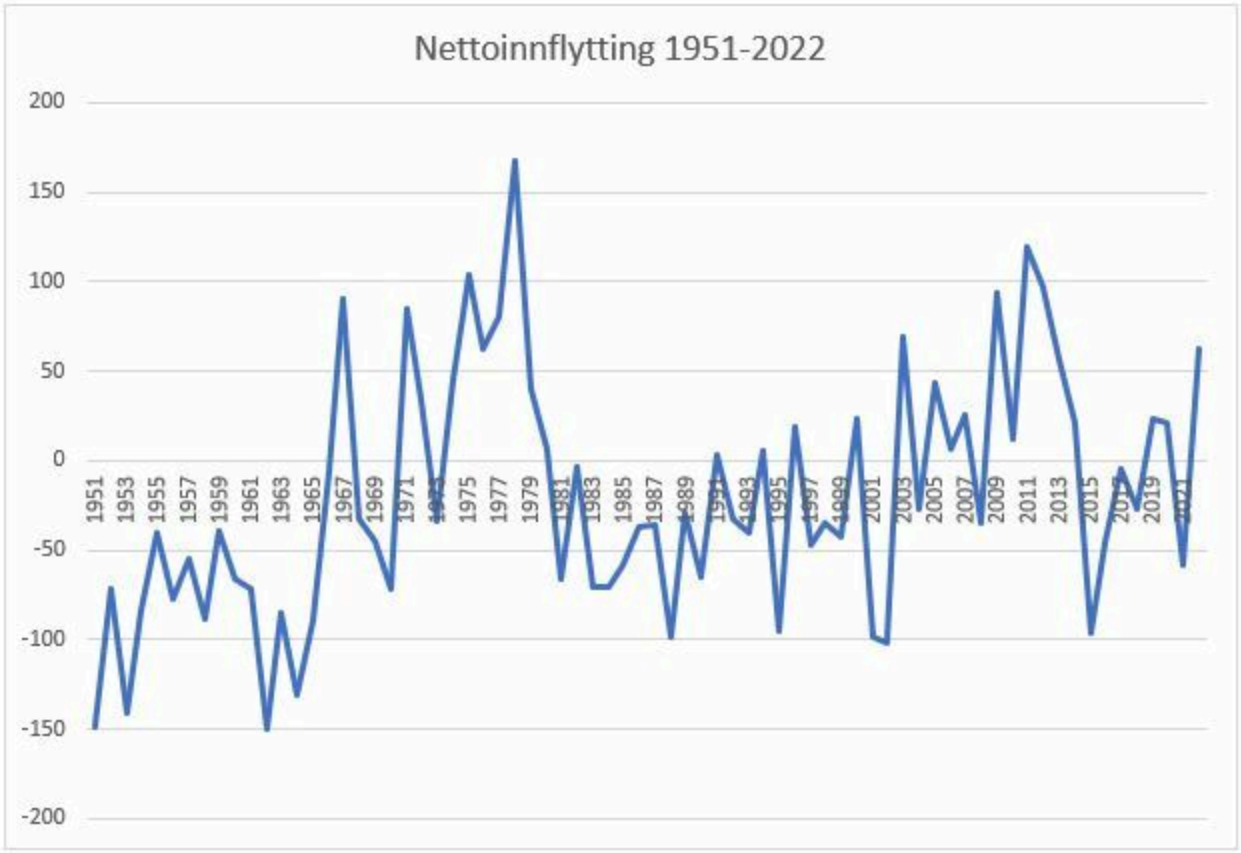

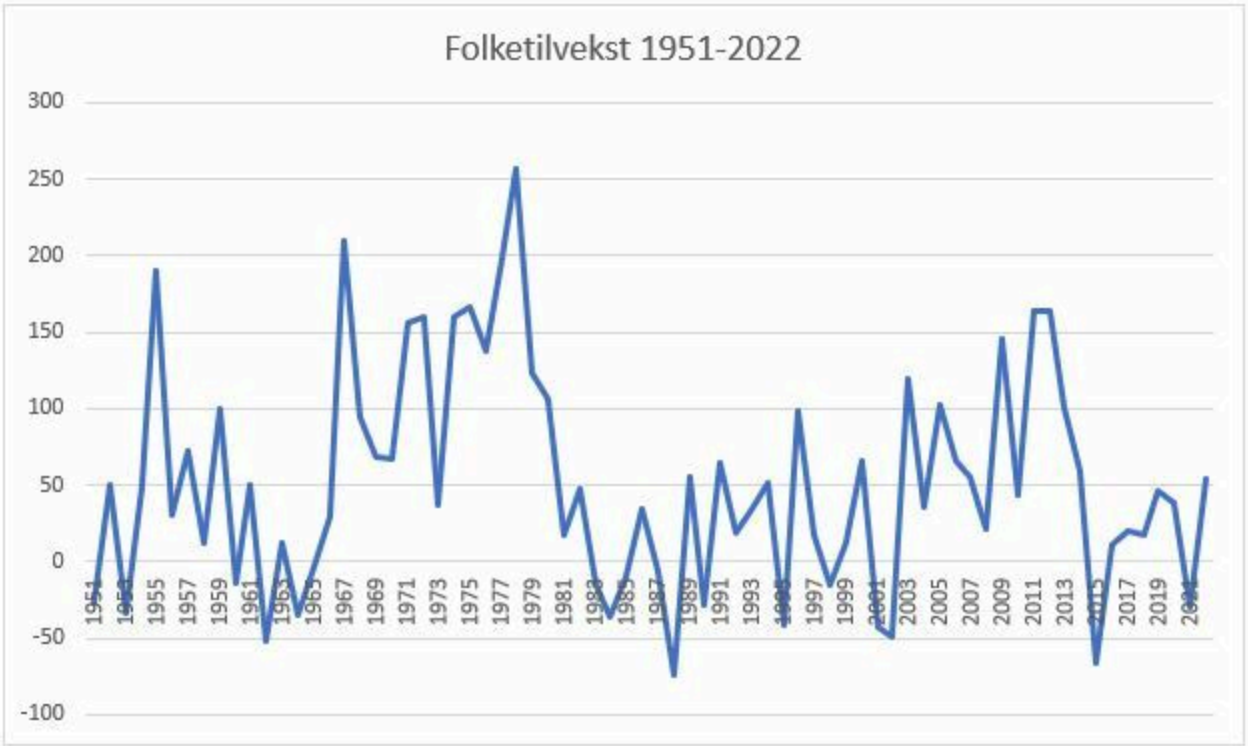

Framskriving av folketallet

SSB utformer nye framskrivinger for folketallet annen hvert år, og i juli 2022 kom de siste framskrivingene. I følge disse vil Hustadvika kommune øke befolkningen med 1,2 prosent fra 2022 til 2037, noe som tilsvarer en økningen på 157 nye innbyggere i løpet av de neste 15 årene.

Barn og unge mellom 0-19 år

Per 1. januar 2022 utgjør aldersgruppen 0-5 år (barnehagealder) 6,5 prosent av den totale befolkningsmengden i kommunen. Aldersgruppen 6-12 og 13-15 år utgjør henholdsvis 8,5 og 4,1 prosent av befolkningen. Aldersgruppen 16-19 år utgjør 5,5 prosent.

Fra 2000 til 2022 har det blitt 7,4 prosent færre barn og unge mellom 0 og 19 år i Hustadvika kommune, noe som tilsvarer 260 barn. I år 2000 var det 1028 barn mellom 0-5 år, mens det i 2022 er 869 barn mellom 0-5 år i kommunen.

SSB har framskrevet antall barn og unge til 2037, og da forventes det at 826 barn mellom 0-5 år. Samlet for aldersgruppen 0-19 år forventes det nedgang på 15,7 prosent fra 2022 til 2037. Det tilsvarer 502 færre barn og unge enn i dag.

Eldre over 80 år

Framskrivingene til SSB viser at alderssammensetningen i kommunen vil endre seg mye de neste årene, og spesielt tallet på eldre over 80 år vil øke mye de neste 10 til 15 årene. i 2022 har vi 613 innbyggere som er eldre enn 80 år. I 2037 forventer SSB at det er 1228 av våre innbyggere som er eldre enn 80 år. Det er en økning på 615 mennesker, mer enn en fordobling fra i år.

Langsiktige utfordringer som følge av en aldrende befolkning

Vi blir stadig eldre i Norge. Flere lever lenger med god helse, og forventet levealder for Hustadvika kommune er tilnærmet likt fylkes- og landsgjennomsnittet for begge kjønn. Forventet levealder ved fødsel i 2022 er nå 81,4 for menn og 85,3 år for kvinner i Hustadvika kommune.

Det tyder på bedre helse og på mange måter bedre liv. Samtidig gir det utfordringer for bærekraften i våre velferdsordninger.

Velferdsstaten innebærer en betydelig omfordeling over livsløpet. Som barn, ungdom og eldre mottar vi mye offentlige tjenester og overføringer, samtidig som vi betaler mindre skatt. I yrkesaktiv alder betaler vi i gjennomsnitt mer i skatter og avgifter enn vi mottar. Da er vi netto bidragsytere. Dette mønsteret betyr at offentlige finanser påvirkes av endringer i alderssammensetningen av befolkningen.

I tiårene fremover vil andelen eldre i befolkningen øke kraftig. Det vil isolert sett trekke opp utgifter til helse- og omsorgstjenester og pensjoner og gi lavere sysselsetting og dermed svekke skattegrunnlagene. En eldre befolkning vil gi økte utgifter til pensjoner, helse og omsorg.

Demografiske endringer i samfunnet og endret utgiftsbehov

Forholdet mellom andelen av befolkningen som er i aldersgruppen 0-19 år synker vesentlig i forhold til andelen av befolkningen som er 65 år og eldre. Denne utfordringen krever oppmerksomhet og vil få prioritet i Hustadvika kommune.

Figuren under viser den historiske utviklingen fra 1986 og til i dag, og framskrivingen frem til 2050. I år 2027 blir aldersgruppen 65 år og eldre større enn aldersgruppen 0-19 år.

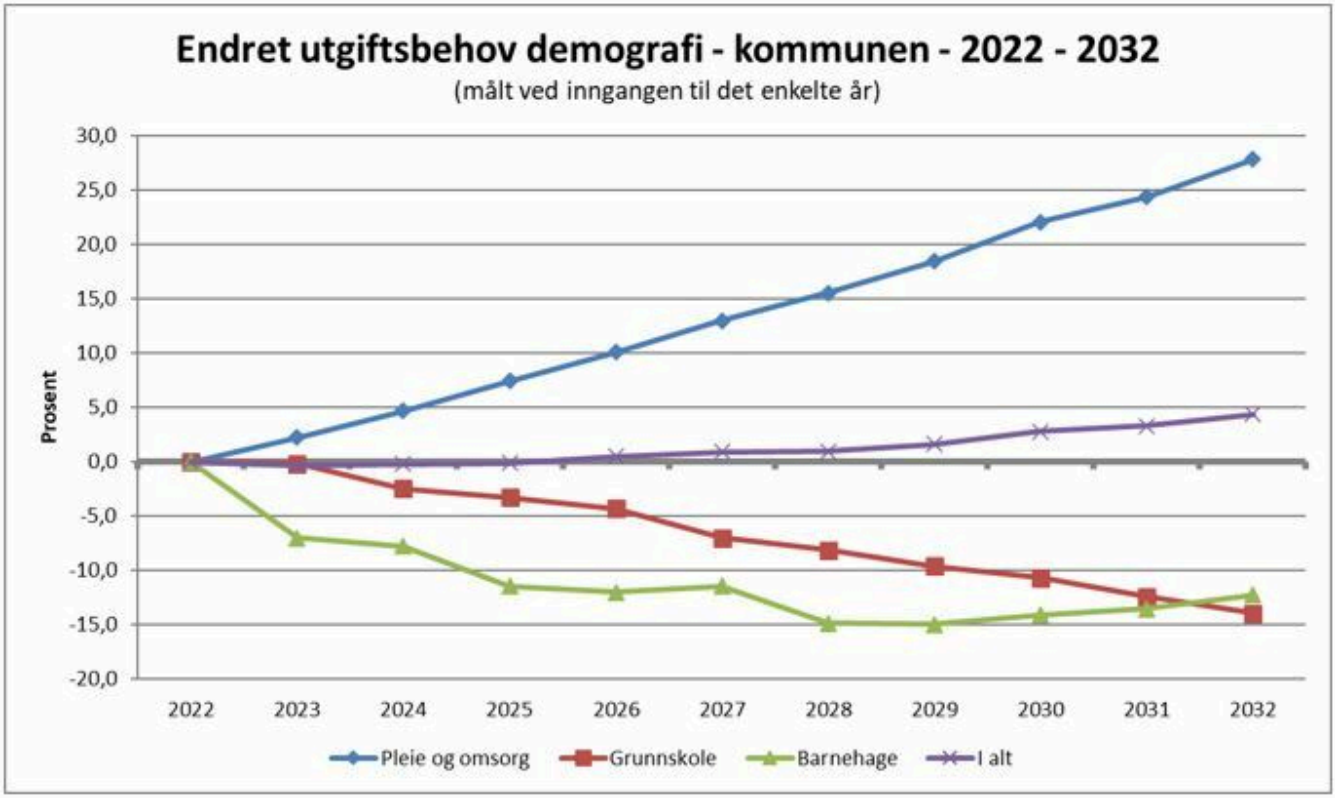

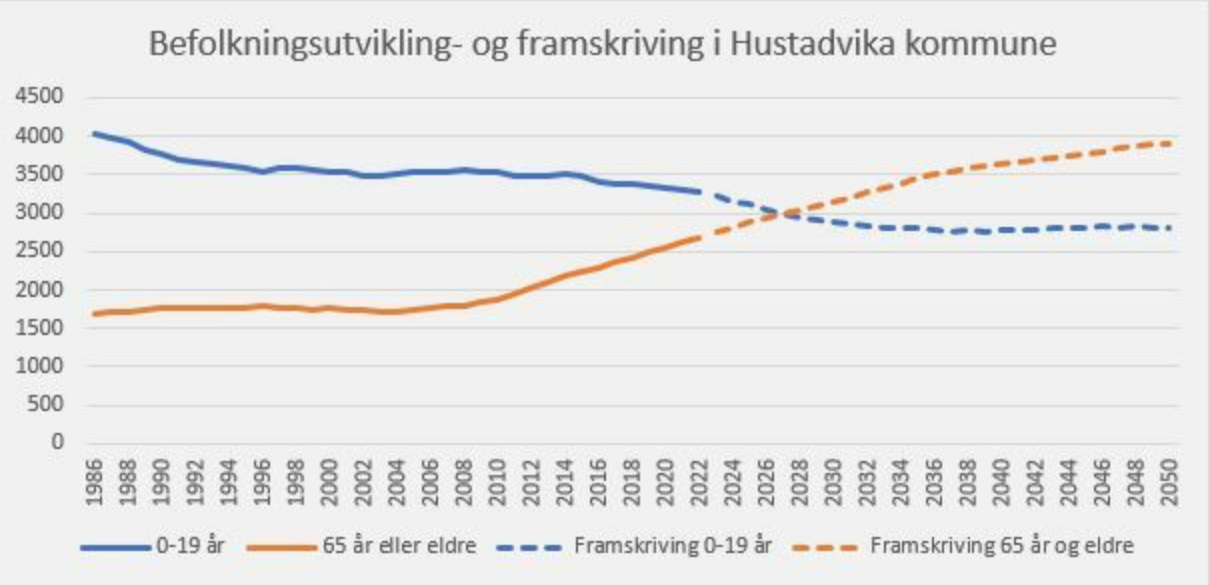

Lokal samfunnsutvikling

Hustadvika kommune må jobbe for å bli oppfattet som attraktiv, slik at vi kan holde på og tiltrekke oss innbyggere. Dette er viktig for verdiskapingen for kommunen og landet.

Kommunen har ansvaret for å sikre gode levekår og et likeverdig tjenestetilbud lokalt, og skal samtidig være en pådriver for lokal samfunns- og næringsutvikling. Målet er å holde på innbyggerne som kommer til kommunen, og å tiltrekke seg nye.

Kommunen vil gjerne legge til rette for å rekruttere og ta vare på arbeidskraft. Det er generelt en utfordring for småsamfunn og tettsteder å være attraktive for tilflytting og lokalisering av virksomheter. Dette kan handle

Boligtilbud

Hustadvika kommune har gode forutsetninger for å tilby gode og trygge bomiljøer. Det er viktig for alle som ønsker å etablere seg en bolig. Dette gjelder særlig familier i etableringsfasen og ungdom.

Det er 6624 boliger til sammen (bebodde og ubebodde) i Hustadvika kommune i 2023. Det er en økning på 521 boliger de siste 10 årene.

Når det gjelder boligtyper, er eneboliger mest vanlig, i Hustadvika er det registrert 5063 slike boligtyper. Det er 668 tomannsboliger, 509 boliger i rekkehus og 59 boliger i leilighetsbygg/blokk (tall fra 2023). Det lokale boligtilbudet må samsvare med ønsket utvikling i Hustadvika kommune, og må være tilpasset befolkningens behov og endringer i boligmarkedet.

I perioden 2014 – 2023 har antall fullførte boliger økt:

- Eneboliger har økt med 210
- Tomannsboliger, terrassehus, rekkehus og andre småhus har økt med 231
- Boliger i boligblokker har økt med 23

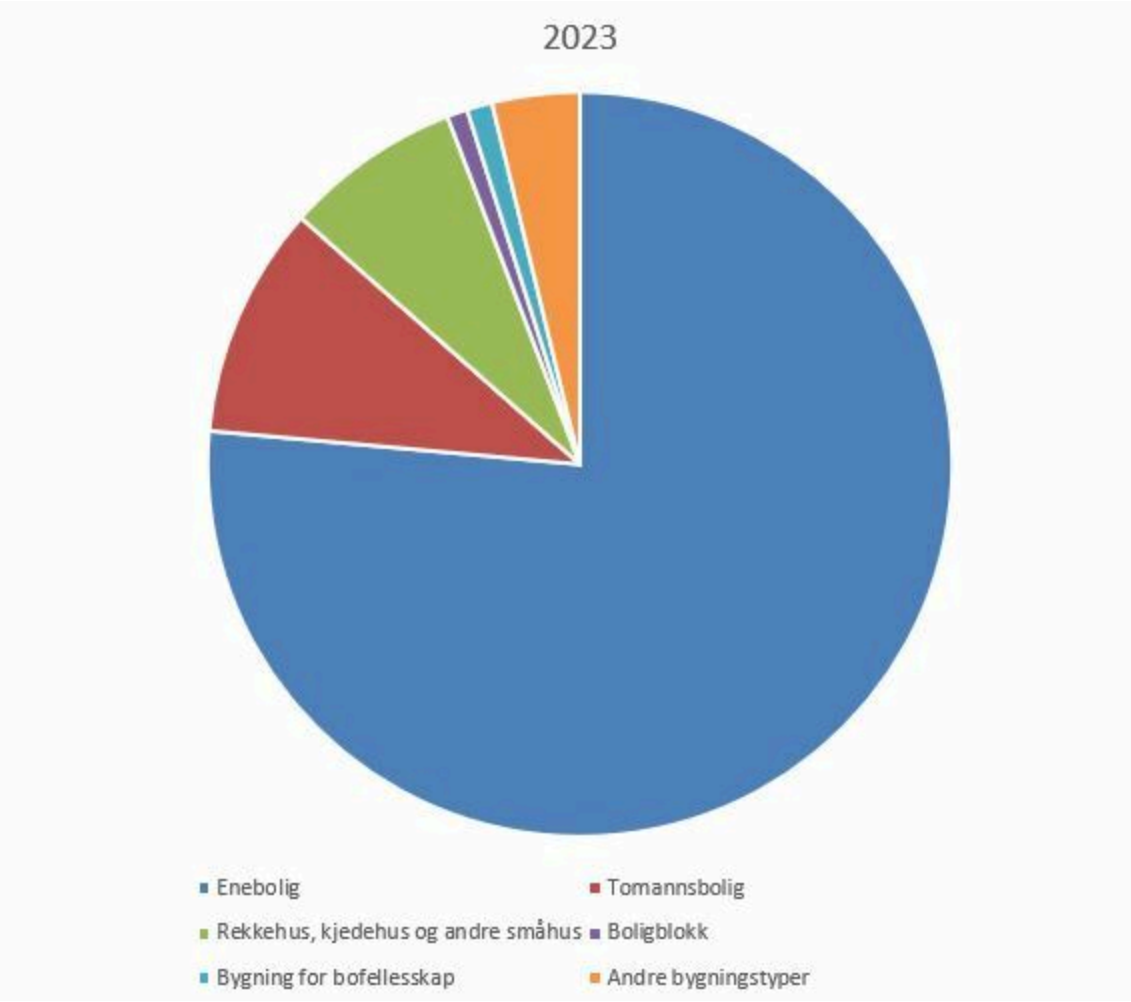

Husholdninger og sivilstand i Hustadvika kommune

I 2022 var det 5852 husholdninger i Hustadvika kommune. I 2012 var 5336, så i tiårsperioden har det vært en økning på 516 husholdninger.

Når vi ser på hushold etter type, er det mest aleneboere i kommunen. I 2022 var det registrert 2238 hushold med aleneboere. I perioden fra 2012 til 2022 har husholdningstype aleneboende økt med 332 husholdninger og par uten hjemmeboende barn med 317. Dette er de to største husholdningstypene i Hustadvika kommune, og til sammen er det 3610 i 2022.

Husholdninger med barn under 18 år har i samme periode blitt redusert med 98, fra 1681 til 1583 husholdninger.

Vi må legge til rette for boliger nært kommunens tettsteder ved bruk av fortetning og ved å legge til rette for mer varierte boligstørrelser. Vi må legge til rette for spredt boligbebyggelse ved en planmessig avsetning av områder for dette formålet i hele kommunen (bebyggelse i LNFR-områder etter pbl §11-7 nr. 5).

Sysselsetting, arbeidsplassdekning og pendling

I 2022 var 4805 personer sysselsatt i Hustadvika kommune. Det er en økning fra 2020 med 114 personer, fra 4691.

For 2022 tilsvarer det at 71 prosent av befolkningen i Hustadvika kommune i alderen 15 -74 år er sysselsatte. Andel menn (75,4%) var litt høyere enn kvinner (66,3%). Andelen har økt litt fra 2020, da var 69,1 prosent av befolkingen i aldersgruppa 15-74 år sysselsatt.

Hustadvika kommune har en egendekning av arbeidsplasser på knappe 69 %, som er en underdekning av arbeidsplasser på 2140. Molde-regionen betraktes som et godt integrert arbeidsmarked. For Hustadvika kommune er sysselsettingen avhengig av at det legges godt til rette for både lokale arbeidsplasser og for utpendling. Utpendling skjer først og fremst til Molde, der 1974 bor i Hustadvika og jobber i Molde. Tilsvarende er det 545 som bor i Molde og som jobber i Hustadvika. Det er pendlerstrømmer til flere av Hustadvika sine nabokommuner i tillegg til Molde, der 135 pendler til Aukra, 109 til Averøy, 101 til Kristiansund og 85 til Ålesund. Den største innpendler-kommunen etter Molde er Averøy, der 100 pendler til Hustadvika, 70 fra Aukra, 42 fra Gjemnes og 50 fra Kristiansund.

Næringslivet i kommunen domineres av landbruk, fiskeproduksjon, industri og byggevirksomhet generelt, og steinindustri spesielt. I Hustadvika er 7,9 prosent sysselsatt innen primærnæringene jordbruk, skogbruk og fiske (sammenlignet med 4,2 prosent i fylket som helhet), mens 30 prosent arbeider innen sekundærnæringer som industri, bygg og anlegg og kraft og vannforsyning (26,1 prosent i fylket).

Sørvisnæringen som varehandel, hotell og restaurant, samferdsel og finans- og forretningsmessig tjenesteyting har en andel på 23,7 prosent, der fylket har en andel på 31,4 prosent. Offentlig administrasjon har en andel på 5 prosent, undervisning 9 prosent, og helse og sosialtjeneste har en andel på 22 prosent.

Høy deltagelse i arbeidslivet er viktig for den enkelte og for kommunens evne til å møte det forventede økte behovet for pleie- og omsorgstjenester.

Ulikheter

Hustadvika kommune har flere tettsteder, bygder og grender med tydelig identitet og lokalpatriotisme. Dette er viktig for innbyggernes tilhørighet, samhold og engasjement i nærmiljøet. Som i de fleste andre kommuner, er der sosiale ulikheter mellom ulike områder i Hustadvika kommune. Ulikhetene omfatter helsetilstand, utdanning og inntekt. Rundt 32 prosent av innbyggerne i Hustadvika kommune har grunnskolen som høyeste utdanningsnivå, ca. 44 prosent har gjennomført videregående, 18 prosent har fullført utdanning på universitet eller høgskole lavere grad, og omtrent fire prosent av befolkningen i Hustadvika har gjennomført lang universitets- eller høyskoleutdannelse.

Ulikhet i inntekt er en indikator for sosial ulikhet i helse. Hustadvika kommune vil utvikle tiltak for å forebygge negative konsekvenser av ulikhetene. Husbanken oppfordrer kommunen til en mer forebyggende og oppsøkende tilnærming overfor barnefamilier som er vanskeligstilt på boligmarkedet for økt eieretablering. Videre kan salg av kommunale boliger være et virkemiddel gjennom modellen leie-før-eie.

Ifølge SSB sin likestillingsindeks er Møre og Romsdal blant de fylkene som skårer lavest på fylkesrangeringen. Flere av faktorene som blir mål er svært stabile over tid, og det gjelder særlig lønnsforskjeller og karrierevalg på videregående skole.